

Επαγγελματικές προοπτικές και προκλήσεις για τους αποφοίτους του Γ.Π.Α.

Το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών πραγματοποίησε Ημερίδα με θέμα "Επαγγελματικές προκλήσεις για τους αποφοίτους Γ.Π.Α., στην Αθήνα, στις 12 Μαΐου 2006.

Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. εκπροσώπησε ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Γ. Παπααβαλείου ο οποίος στην εισήγησή μεταξυ άλλων τόνισε:

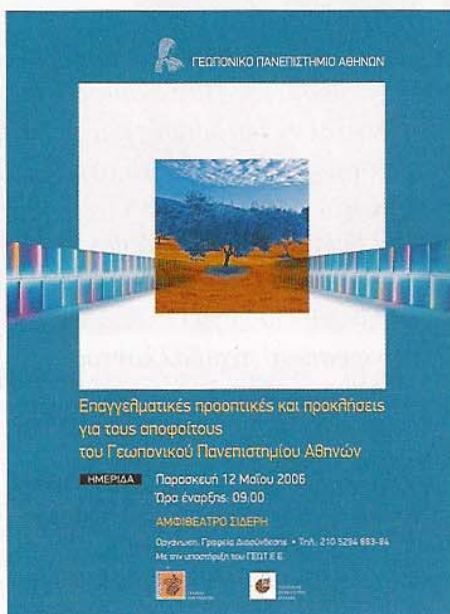
Ο γεωπόνος σε ένα κόσμο που αλλάζει
Στη μεταβαλλόμενη αυτή πραγματικότητα φυσικό είναι να μεταβάλλεται και ο ρόλος του αγρότη, που είναι ταυτόχρονα και φορέας αλλά και δέκτης της αλλαγής. Με τη δική του συμμετοχή, με τις δικές του πράξεις και παραλήψεις προσδιορίζονται το εύρος, η αποτελεσματικότητα και ο ρυθμός των αλλαγών στη γεωργία, αλλάγες τις οποίες και ο ίδιος υφίσταται. Αλλάζει το περιβάλλον του, ταυτόχρονα αλλάζει και ο ίδιος, η εκμετάλλευσή του και η σχέση του με αυτήν, η οικονομική και πολιτική συμπεριφορά του προς την αγορά και την κοινωνία.

Συνακόλουθα και ο ρόλος του γεωπόνου αλλάζει. Λίγα χρόνια πριν, έδινε το κύριο βάρος του, στην αύξηση της παραγωγής, στην υπερκέρωση των ελλειμμάτων.

Ο ρόλος του γεωπόνου στη νέα πραγματικότητα

Μπροστά στην πάγκόσμια τάση για εκβιομηχάνιση στη γεωργία, στην προσπάθεια να ανιξηθεί η παραγωγικότητα, να συμπιεστεί το κόστος γεωργικής παραγωγής και να βελτιωθεί η δομή της ελληνικής γεωργίας, οι στόχοι δεν περιορίζονται μόνο στην τεχνική ενημέρωση και πληροφόρηση των αγροτών, αλλά επεκτείνονται και σε θέματα υποδομής της αγροτικής κοινωνίας (εμπόριο, τυποποίηση τροφίμων, αγροτικός τουρισμός, προβλήματα περιβάλλοντος).

Οι στόχοι δεν είναι μόνο οικονομικοί ή

τεχνικοί, είναι και κοινωνικοί.

Επομένως ο ρόλος τους καθίσταται πιο σύνθετος και εξειδικευμένος, αφού προϋποθέτει παρεμβάσεις τεχνικοοικονομικού χαρακτήρα, και όχι απλά εφαρμοστικός, στο πλαίσιο μιας δέσμης πολιτικών που στοχεύουν στη βελτίωση οικονομικών μεγεθών, στη προστασία του περιβάλλοντος, στην αξιοποίηση των φυσικών πόρων και στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Επαγγελματική εξέλιξη

Οι παράμετροι που καθορίζουν την επαγγελματική εξέλιξη των γεωπόνων και τις προοπτικές απασχόλησής τους είναι άμεσα συνυφασμένες με τις νέες προκλήσεις της ευρωπαϊκής γεωργίας, τις διεθνείς εξελίξεις, την ελληνική αναπτυξιακή διαδικασία, την εξέλιξη του χώρου της επιστήμης και της γνώσης, τις πολιτικές που θα εφαρμοστούν, τα μέσα εφαρμογής τους και τις στρατηγικές υλοποίησής.

Οι προκλήσεις της ευρωπαϊκής γεωργίας, σχετίζονται άμεσα με την νέα ΚΑΠ, με τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την εί-

σοδο νέων κρατών με σημαντικό γεωργικό τομέα, καθώς και την αναγκαιότητα εναρμόνισης των τιμών των γεωργικών προϊόντων με τις διεθνείς τιμές, με βάση τις δεσμεύσεις των συμφωνιών στα πλαίσια του ΠΟΕ.

Πολιτικές που έχουν κύριους άξονες τη στήριξη του αγροτικού εισοδήματος, την ποιότητα των προϊόντων, την ασφάλεια των τροφίμων και την αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων, αποτελούν θέματα άμεσης προτεραιότητας που θα διαμορφώσουν το νέο πεδίο απασχόλησης των γεωπόνων.

Τα ερεθίσματα αυτά πρέπει να οδηγούν τα εκπαιδευτικά ιδρύματα έγκαιρα να αναζητήσουν, να εντάξουν και να κατοχυρώσουν στα προγράμματα σπουδών νέα γνωστικά αντικείμενα και νέες ειδικεύσεις, όχι με την έννοια του αποκλεισμού των άλλων ΑΕΙ, αλλά με αυτήν της ταχύτερης ανάπτυξης των επιστημονικών πεδίων και της δημιουργίας νέων πτυχιούχων που θα ανταποκρίνονται τις νέες προοπτικές.

Η ταχύτητα των συντελούμενων αλλαγών εξαιτίας των εξελίξεων στον τεχνολογικό τομέα της πληροφορικής και της βιοτεχνολογίας θα παίξουν το πιο σημαντικό ρόλο στην αλλαγή όχι μόνο του γεωπονικού επαγγέλματος, αλλά και του ίδιου του γεωπόνου ως επιστήμονα, ερευνητή, επιχειρηματία, επαγγελματία και ως ενεργού πολίτη.

Οι τομείς της πληροφορικής και της γεωργικής βιοτεχνολογίας θα παίξουν τον πιο σημαντικό ρόλο στην αλλαγή των αρχών, των μεθόδων και των μέσων στην αγροτική παραγωγή, το περιβάλλον, την αξιοποίηση των φυσικών πόρων, τη φυτοπροστασία, τις νέες μεθόδους εκμετάλλευσής των φυτικών, ζωικών και φυσικών πηγών, τα συστήματα διαχείρισης, την επαγγελματική κατάρτιση, την εκπαίδευση, τις τηλε-εφαρμογές, αλλά και την ποιότητα ζωής, τη συμμετοχή ή τον αποκλεισμό του από τα τεκταινόμενα, την εν γένει πληροφόρηση του γεωπόνου δημοσίου υπαλλήλου.

Συνέπεια όλων αυτών θα είναι η μεταβο-

λή, μερική ή ολική, των αντικειμένων εργασίας, των θέσεων εργασίας, των γνωστικών αντικειμένων, των μαθησιακών διαδικασιών, των δυνατοτήτων πληροφόρησης και αξιοποίησης των πληροφοριών στον αγροτικό χώρο.

Αποτέλεσμα των μεταβολών θα είναι η ένταση του ανταγωνισμού στον ευρύτερο δημόσιο και, κυρίως, τον ιδιωτικό τομέα, τα διαχωριστικά όρια των οποίων, στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης, θα γίνονται ολοένα και πιο ασαφή.

Με αυτά τα δεδομένα, τα πανεπιστήμια πρέπει να αυξήσουν τις υπηρεσίες εκπαίδευσης και να προσαρμόσουν τις δομές τους ώστε να προσφέρουν περισσότερες και καλύτερες υπηρεσίες στους τομείς των μεταπτυχιακών σπουδών, ενώ σημαντική πρέπει να είναι και η προσφορά του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου στον τομέα της συμπληρωματικής εκπαίδευσης, ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Οι προβληματισμοί και η συζήτηση για «Το μέλλον των Γεωπονικών Σπουδών» και τις «επαγγελματικές προοπτικές» των Γεωπόνων αποκαλύπτουν και προσδιορίζουν νέα πεδία δραστηριοποίησης του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. για την εκπλήρωση των νομοθετημένων σκοπών του, στην οποία εντάσσεται και η συμμετοχή του στη διαμόρφωση, στη λήψη και στην εφαρμογή των αναγκαίων πολιτικών αποφάσεων για μια αναμόρφωση των Γεωπονικών Σπουδών, ικανή να εξασφαλίσει τους βέλτιστους όρους επαγγελματικής σταδιοδρομίας των Γεωπόνων στο νέο εργασιακό τοπίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της διεύρυνσης της.

Στο πλαίσιο αυτό, ως Πρόεδρος του Δ.Σ. του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. θα παρουσιάσω, στη σημερινή συνάντηση, περιληπτικά-επιγραμματικά ορισμένες προσεγγίσεις του αντικείμενου της σημερινής «Ημερίδας», τις οποίες θεωρώ κρίσιμες και χρήσιμες για το διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων που θα πραγματοποιηθεί.

Αλλαγή ονομασίας

Ο όρος «γεωπονικός» είναι καταξιωμένος στον τόπο μας και κατανοητός σε όλους, συνεπώς δεν συζητείται αντικατάστασή του. Θα μπορούσε όμως να συζητηθεί η

προσθήκη όρων ή προσδιορισμών που να έχουν σχέση με το περιβάλλον.

Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε., ως φορέας εγγύησης των επαγγελματικών δικαιωμάτων των κλάδων των γεωτεχνικών, τάσσεται, καταρχήν υπέρ της διατήρησης της καλούμενης «γεωπονικής ομπρέλας» στους τίτλους των Γεωπονικών Σπουδών, εκτιμώντας, από την σκοπιά του, ότι η διάσπαση των επαγγελματικών τίτλων δημιουργεί ασυνέχειες και αντιθέσεις που μειώνουν και ενδεχομένως, αναιρούν τις εν λόγω εγγυήσεις που καλείται να εξασφαλίσει το Επιμελητήριο για τη σταδιοδρομία των μελών του.

Αλλαγή δομής των μονάδων

Το αυτόνομο μοντέλο του ΓΠΑ με τα επτά τμήματα έχει αποδειχθεί περισσότερο λειτουργικό από γεωπονικά τμήματα ενταγμένα σε μεγάλα Πανεπιστήμια, όπου υπάρχει έντονο το πρόβλημα της ουσιαστικής αυτοτέλειας.

Πιστεύω ότι δεν συνίσταται η ίδρυση γεωπονικής φύσεως τμημάτων σε τοπικά διασπαρμένα πανεπιστήμια διότι δεν υπάρχει υποστήριξη από τις βασικές επιστήμες ή, όπου υπάρχει, καθίσταται εξαιρετικά δαπανηρή.

Προσανατολισμός προς τις νέες τάσεις

Θεωρείται απολύτως αναγκαία κίνηση για εκσυγχρονισμό του επιπέδου των σπουδών και διεύρυνση των οριζώντων απασχόλησης. Τέτοιες τάσεις είναι: προσασία του περιβάλλοντος και διατήρηση των φυσικών πόρων, ποιότητα και ασφάλεια των τροφίμων, διοίκηση γεωργικών εκμεταλλεύσεων, εφαρμογές της πληροφορικής στη γεωργία και τις βιολογικές επιστήμες, εφαρμογές της βιοτεχνολογίας στη γεωργία, αγροτική κοινωνιολογία, κ.α. Άλλα από τα αντικείμενα αυτά θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν την ίδρυση ξεχωριστών τμημάτων (π.χ. περιβάλλον, πληροφορική), άλλα θα μπορούσαν να θεωρηθούν προπτυχιακές και άλλα μεταπτυχιακές ειδικεύσεις.

Αναθεώρηση των προγραμμάτων σπουδών

Το μοντέλο του «κορμού» που αναπτύσσεται στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών διασφαλίζει ένα ελάχιστο επίπεδο γεωπονικών γνώσεων, ενώ στο αντίστοιχο μο-

ντέλο του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης η κάθε εξειδίκευση διαμορφώνει «αυτόνομο» πρόγραμμα. Προσωπικά πιστεύω ότι το μοντέλο «κορμού» είναι πιο ευέλικτο για τον πτυχιούχο, αφού ο τίτλος του γεωπόνου του εξασφαλίζει περισσότερες δυνατότητες εξεύρεσης εργασίας. Είναι δυνατόν ο «κορμός» να αποδυναμωθεί και άλλο ώστε να χωρέσει περισσότερα αντικείμενα των τμημάτων. Πιστεύω ότι το θέμα αυτό θα αποτελέσει θέμα γόνιμης συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων.

Διάρκεια σπουδών

Εφόσον ο χαρακτηρισμός «γεωπόνος» συνοδεύει το πτυχίο, η διάρκεια των σπουδών δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε χρόνια, και αυτό λόγω της πληθώρας των απαιτούμενων γενικών και ειδικών γνώσεων. Επειδή τελευταία γίνεται πολύς λόγος για το νέο ευρωπαϊκό μοντέλο εκπαίδευσης με κύκλους σπουδών (διακήρυξη της Μπολόνιας), είναι σκόπιμο να τονίσω ιδιαίτερα ότι τέτοιο μοντέλο είναι μη εφαρμόσιμο στη γεωπονία. Δεν είναι δυνατό στη σημερινή εποχή με τη συνεχή συσσώρευση γνώσεων να περικόπεται η διάρκεια των σπουδών για το πρώτο πτυχίο σε τρία ή τέσσερα χρόνια, όσα δηλ. απαιτούνται για ανάλογα πτυχία ΤΕΙ. Εκτιμώ ότι οι γεωπονικές σπουδές πρέπει να είναι πενταετείς, αδιάσπαστες και να οδηγούν σε πρώτο πτυχίο ισοδύναμο με Master. Επ' αυτού υπάρχει πρόθεση ρύθμισης από το ΥΠΕΠΘ, η οποία όμως δεν συμπεριελήφθη στο υπό ψήφιση νομοθέτημα για τα ΤΕΙ.

Πιστεύω ότι με όλα αυτά σας έδωσα μερικά ερεθίσματα για συζήτηση. Είναι πιθανό να μην έχω καλύψει όλα τα θέματα. Θα θεωρούσα όμως επιτυχία στο διάλογο που θα ακολουθήσει να μου δοθεί η δυνατότητα να δώσω διευκρινίσεις και να τοποθετηθώ συμπληρωματικά.

Τέλος, οφείλω να σας καταθέσω την πρότασή μου για την καθιέρωση ενός θεσμοθετημένου διαλόγου μεταξύ του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. και των ΑΕΙ για όλα τα θέματα παιδείας που είχαν ως τελικό αποδέκτη τον γεωτεχνικό επαγγελματία, του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα, σύμφωνα με τις εκάστοτε εξελίξεις που διαμορφώνονται σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.